

ODNOWIĆ SIĘ (32) *vb pf*

się (26), się (5).

Oba o jasne.

inf odnowić się (2). ◇ *fut 3 sg* odnowi się (8). ◇ *3 pl* odnowią się (1). ◇ *praet 3 sg m* odnowił się (1). *f* odnowiła się (4) [w tym: odnowiła prawdopodobnie ze względu na sylabizm wiersza *PapRPan* (1)]. *n* odnowiło się (1). ◇ *3 pl subst* odnowiły się (5). ◇ *imp 3 sg* niech się odnowi (1). ◇ *2 pl* odn(o)wicie się (3); -w- (2) *BielKron*, *RejPosWstaw*, -w- (1) *WujNT*. ◇ *con 3 sg m* by się odnowił (4). ◇ *1 pl m pers* byśmy się odnowili (1). ◇ *2 pl m pers* byście się odnowili (1).

Sł stp s.v. odnowić, Cn, Linde brak.

1. Zacząć się od nowa, powrócić; renovari Vulg (13) : *RejJóz* K2; *Leop* 1.Reg 11 arg, *Ps* 38/3; A nie wfpokoiąc się między wami wżczętę [!] roftyryki [...]: ále gdy się będzie miało ku pokoiowi/ wnet odnowią się *LeovPrzep* B4v; *HistRzym* 8; áby się on chwalebny ftárego Kościoła zwyczaj odnowił/ żeby tę Świętość nie ináčzey iedno ná czczo przyjmowali *KuczbKat* 155; tám się prawie odnowiły wżytkie boleści/ y oné rány wżyftkie znowu się otworzyły/ z których krew okrutnie płynęła. *SiebRozmyśl* D3v.

odnowić się komu (1): Prawie mu się on wymyśl ftráfzliwy odnowił. *RejWiz* 170.

Frazy: »blizny się odnowiły« (1): Blizny z nowu mych dawnych ran łye odnowiły *KochPs* 55.

»odnowiły się rany« [szyk zmienny] (2): żołnierze ij łami żydowie [...] pawłokę s niego [*Chrystusa*] fkoroną ftargnęli ktorá się była wpojila w rany. A dla te^{go} gwáltowného ferwaniá/ odnowiły się wżyftki iego rany *OpecŻyw* 135, 138.

Zwrot: »zaś, znowu się odnowić« [w tym: w kim (1)] (1:1): Boleść moyá práwye się zaś wemnyę odnowiła *LubPs* K4v; *KochPs* 55.

Przen (1) : á fnadz się odnowiły y ftáre blizny złóćci moich *RejPs* 57.

2. Powrócić do dawnego stanu (2) :

a. Podźwignąć się (1) : Zákwitnęłyby iefzcze da Pan BOg/ iáko znowu támte kráie/ y to co z żáłością náłzą nieprzyziaciel wielekroć łpuftoły/ mogłoby się w rychle odnowić *VotSzl* F.

b. Odmłodzić się; przen (1) :

Szereg: »rozkwitnąć i odnowić się« (1): á niech rofkwitnie j odnowi się ciało náłze przez świeżość czyftości/ y nowość światobliwości. *LatHar* 618.

3. Narodzić się na nowo, na nowo powstać, odrodzić się; renovari PolAnt, Vulg (15) : Tylko zli z martwych nie wítaná Gdy ktorego zákopáią/ A dobry który w grob wnidzýe/ Odnowi się gdy czas przydzye. *BielKom* D2v; *BielKron* 467v.

odnowić (się) w co (1): Z nowu teraz twa łpráwá zacna odnowiła/ W wieczną łlawę ktoráć się świeżo vrodziła. *PapRPan* A3v.

W porównaniu (1): iż kázde ziarno ktore w ziemię pofieią/ nie wnidzýe wzgorę/ áż ono pierwey w ziemię zágrzebione obumrze y łprochnieie/ potym się odnowi wżedzý wzgorę iáko by zmartwych wftáło *BielKron* 467v.

Zwrot: »odnowić się zasię, znowu« [szyk zmienny] (1:1): także y człowiek vmárty łprochniały w ziemi/ wnidzýe z ziemié á odnowi się zálię *BielKron* 467v; *PapRPan* A3v.

Przen (10) : TObie bądź chwałá/ pánie wżego światá/ Ześ nam doczekáć dał nowégo látá:
Daybyfmy fie y íami odnowili/ Grzech porzuciwfzy/ w niewinności żyli. *KochFrag* 29.

odnowić się przez co (1): Odnowicie fie przez ogień ítare pałace Rzymkie *BielKron* 145.

odnowić się w kim (1): iuż wnet prętko vróćcie á odnowi fie w nim ćirnie ono rozmaitych myfli
iego *RejPos* 65.

Zwrot: »potomstwem odnowić się« (1): Pan Bog íam małżeńftwo poftánowił/ By fie káždy
potomftwem odnowił *BielKom* G2v.

a) Odrodzić się duchowo (6) :

Zwrot: »odnowić się duchem, na duchu, z ducha« = *renovari spiritu PolAnt, Vulg (3:2:1)*: yefly
fię kto nieodnowy żwody y zducha/ niemoże wnidz do kroleftwa bożego. *SeklKat* T4; *BibRadz Eph*
4/23; *RejPosWstaw* [110³]v; *CzechRozm* 227, 242v; A odnowicie fię duchem vwyfłu [!] wáżego: y
obleccie fię w nowego człowieká ktory wedle Bogá ftworzony íeft w íprawiedliwości *WujNT Eph*
4/23.

4. Przypomnieć się [komu] (1) : á tym fie więcej odnowi krolowi śmierć krolowey. Y pocźnie
bárzo tążyc *HistRzym* 7.

5. Przedłużyć się (o ważności aktu prawnego) (1) : Iefli między Credytorem á dłużnikiem odmienił
by fye Contrákt/ y odnowił krom przyzwolenia rękoymiego *GroicPorz* r3v.

Synonimy: **3. odmłodzić się, odrozić się.**

Formacje współrdzenne cf **ODNOWIĆ.**

Cf **ODNOWIENIE**